

НАСКРІЗНИЙ АНАЛІЗ ЗАХОДІВ З ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

©2020 РОМАНКО О. П.

УДК 330.341.1:332.122

JEL: R11

Романко О. П. Наскрізний аналіз заходів з підвищення конкурентоспроможності інноваційно-інвестиційної діяльності

Метою статті є аналіз стратегій регіонального розвитку та проектів і заходів з їх реалізації для західноукраїнських регіонів України. Оскільки Стратегія є основою розроблених перспективних регіональних програм економічно-соціального розвитку з урахуванням можливостей і потреб самих регіонів, вона стає єдиним джерелом заходів з підвищення конкурентоспроможності. Інноваційно-інвестиційний напрямок розвитку регіону частково охоплюється в другій частині Стратегії, яка концентрує увагу на стимулюванні розвитку малого та середнього підприємництва в регіоні, туристичної сфери області; залучення зовнішніх та внутрішніх інвестицій; підвищення активності інноваційного споживання в усіх галузях сектора економіки, однак це недостатній рівень підтримки інноваційно-інвестиційної діяльності, та здебільшого він має опосередкований вплив. Відповідно до аналізу охарактеризовано орієнтації проектів та заходів, спрямованих на інноваційно-інвестиційну діяльність у регіоні, виокремлено їх переваги та недоліки для західноукраїнських регіонів. Здійснено групування всіх заходів інноваційно-інвестиційного розвитку господарства регіону за такими напрямками: галузеве спрямування; активізація інноваційно-інвестиційної діяльності; споживання результатів інноваційно-інвестиційної діяльності, що уможливило виокремлення всіх напрямків розвитку даної сфери на регіональному рівні. Ця система рекомендацій дає наочний приклад наявності чи відсутності комплексного бачення проведення політики розвитку інноваційно-інвестиційної регіональної діяльності, яка, своєю чергою, є однією з локомотивних щодо прогресивного розвитку національного господарства. Рекомендації можуть використовуватися суб'єктами управління для оптимізації здобуття конкурентних переваг у тактичному та стратегічному періодах.

Ключові слова: стратегія регіонального розвитку, інноваційно-інвестиційна діяльність, заходи з підвищення конкурентоспроможності інноваційно-інвестиційної діяльності.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-134-140>

Табл.: 1. Бібл.: 8.

Романко Ольга Петрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теорії економіки та управління, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (вул. Карпатська, 15, Івано-Франківськ, 76019, Україна)

E-mail: olgaromanko11@gmail.comORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1587-1370>

УДК 330.341.1:332.122

JEL: R11

Романко О. П. Сквозной анализ мер по повышению конкурентоспособности инновационно-инвестиционной деятельности

Целью статьи является анализ стратегий регионального развития и проектов и мероприятий их реализации для западноукраинских регионов Украины. Поскольку Стратегия является основой разработанных перспективных региональных программ экономически-социального развития с учетом возможностей и потребностей самих регионов, она становится единственным источником мер по повышению конкурентоспособности. Инновационно-инвестиционное направление развития региона частично охватывается во второй части Стратегии, которая концентрирует внимание на стимулировании развития малого и среднего предпринимательства в регионе, туристической сфере области; привлечении внешних и внутренних инвестиций; повышении активности инновационного потребления во всех отраслях сектора экономики, однако это недостаточный уровень поддержки инновационно-инвестиционной деятельности, и преимущественно он имеет опосредованное влияние. Согласно анализу охарактеризована ориентация проектов и мероприятий, направленных на инновационно-инвестиционную деятельность в регионе, выделены их преимущества и недостатки для западноукраинских регионов. Сгруппированы все меры инновационно-инвестиционного развития хозяйства региона по таким направлениям: отраслевое направление; активизация инновационно-инвестиционной деятельности; потребление результатов инновационно-инвестиционной деятельности, что позволило выделить все направления развития данной сферы на региональном уровне. Эта система рекомендаций дает наглядный пример наличия или отсутствия комплексного видения проведения политики развития инновационно-инвестиционной региональной деятельности, которая, в свою очередь, является одной из локомотивных в прогрессивном развитии национального хозяйства. Рекомендации могут использоваться субъектами управления для оптимизации получения конкурентных преимуществ в тактическом и стратегическом периодах.

Ключевые слова: стратегия регионального развития, инновационно-инвестиционная деятельность, меры повышения конкурентоспособности инновационно-инвестиционной деятельности.

Табл.: 1. Библ.: 8.

Романко Ольга Петровна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры теории экономики и управления, Ивано-Франковский национальный технический университет нефти и газа (ул. Карпатская, 15, Ивано-Франковск, 76019, Украина)

E-mail: olgaromanko11@gmail.comORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1587-1370>

UDC 330.341.1:332.122

JEL: R11

Romanko O. P. The Cross-Cutting Analysis of Measures to Improve the Competitiveness of Innovation and Investment Activities

The article is aimed at analyzing regional development strategies and projects and their implementation activities for the western regions of Ukraine. As the Strategy is the basis of elaborated and promising regional economic and social development programs, taking into account the opportunities and needs of the regions themselves, it is becoming the only source of measures to improve competitiveness. The innovation and investment direction of the region development is partially covered in the second part of the Strategy, which focuses on stimulating the development of small and medium-sized businesses in the region, the tourism sector of the region; attracting external and internal investment; increase in the activity of innovative consumption in all sectors of the economy, but

this is insufficient level of support for innovation and investment activities, mainly experiencing an indirect influence. According to the analysis, the orientation of projects and measures aimed at innovation and investment activities in the region is characterized, allocating their advantages and disadvantages for the western regions. All measures of innovative and investment development of the region's economy are grouped by the following directions: industry direction; vitalization of innovation and investment activities; consumption of the results of innovation and investment activities, allowing to allocate all directions of development of this sphere at the regional level. This system of recommendations provides a clear example of whether the presence or absence of a comprehensive vision of the implementation of the policy of innovation and investment regional activities, which, in turn, is one of the locomotives in the progressive development of the national economy. The recommendations can be used by management entities to optimize competitive advantage in the tactical and strategic periods.

Keywords: regional development strategy, innovation and investment activities, measures to improve the competitiveness of innovation and investment activities.

Tabl.: 1. **Bibl.:** 8.

Romanko Olga P. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theory of Economics and Management, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (15 Karpatska Str., Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine)

E-mail: olgaromanko11@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1587-1370>

Одним із основних і обов'язкових документів з розвитку регіонів України є «Стратегія регіонального розвитку на 2018–2020 роки», яка є третьою частиною «Стратегії регіонального розвитку на 2014–2020 роки». Вона відображає нові підходи до стратегічного планування згідно з чинним законодавством з урахуванням європейської практики та спрямована на виявлення та здійснення змін у плануванні розвитку області, забезпечення привабливості регіону для вкладення місцевих, регіональних, донорських і приватних коштів [1]. У межах нашого дослідження Стратегія є основним джерелом аналізу регіональних планів та заходів з активізації інноваційно-інвестиційної діяльності в регіоні та національній економіці в цілому.

Оскільки на сьогоднішній день прогресивною може вважатися тільки інноваційна діяльність в синергії з інвестиційною, слід визначити готовність та спроможність органів публічної влади до розвитку цих сфер. Ураховуючи відсутність чітких вимог у розробленні проектів стратегічного розвитку регіону за секторальними підходами, стає необхідним здійснити аналіз проектів саме за таким підходом. Такий аналіз дозволить визначити шляхи, напрямки та заходи щодо набуття регіонами специфічних власних конкурентних переваг.

Сучасним дослідженням інноваційно-інвестиційного регіонального розвитку присвячено роботи М. Барановського, В. Гейця, Б. Данилишина, Б. Дацишина, Ф. Заставного, О. Кириченка, С. Коломийчука, Ю. Макогон, С. Науменкова, М. Пашути, Ю. Пахомова, А. Поддєрьогіна, О. Топчієва, В. Трегобчука, Л. Хомич, Л. Федулової, Д. Шиян та ін. Розроблено та використовується у практиці багато методичних підходів до оцінки інвестиційної та інноваційної привабливості регіонів, їх здобутків та потенціалу. Однак недостатньо розглянутими залишаються питання оцінки розроблених і запропонованих проектів активізації інноваційно-інвестиційного розвитку регіонів на предмет отримання спланованого ефекту. Крім того, в умовах зростання ролі місцевого самоврядування зростає роль місцевої влади в управлінні

всіма сферами регіональної економіки, що підвищує актуальність аналізу підходів суб'єктів управління до управління інноваційно-інвестиційною діяльністю регіону.

Мета роботи полягає в аналізі існуючих проектів регіонального розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності, виокремленні основних напрямків їх реалізації та оцінці перспектив отримання позитивних результатів.

Стратегія є основою уточнення діючих і розроблення нових регіональних програм економічно-соціального розвитку. Вона має чітку структуру, враховує пріоритетні напрямки розвитку національної економіки та регіонального наповнення програмами з урахуванням можливостей і потреб самих регіонів. Інноваційно-інвестиційний напрямок розвитку регіону частково охоплюється в другій частині Стратегії, яка концентрує увагу на підвищенні регіональної конкурентоспроможності та враховує обов'язковість стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва в регіоні, туристичної сфери області; залучення зовнішніх і внутрішніх інвестицій; підвищення активності інноваційного споживання в усіх галузях сектора економіки [2].

Для реалізації Стратегії на 2018–2020 рр. регіонами було розроблено індивідуальні Плани реалізації регіонального розвитку на 2018–2020 рр., що складаються з Проектів та заходів реалізації стратегії регіонального розвитку на 2018–2020 рр. Саме ці регіональні документи і були проаналізовані для західноукраїнських регіонів. У результаті виокремлено основні їх особливості, переваги та недоліки.

Переваги:

- ★ фіксування взаємозв'язку розміру ВРП та інвестиційної діяльності регіону.

Крім проектів, які змінюють один одного в певний період часу, Волинська область започаткувала щорічну норму витрат на інвестиційну діяльність та її підтримку в розмірі 5% коштів Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) області. Вважаємо, що таку практику мають перейняти всі регіони України,

і в тому числі для інноваційної сфери, оскільки на постійній основі стають буденними системність фінансування та збільшення вимог до якісного наповнення проектів інвестиційної діяльності [3];

- ✦ *комплексність проектів інноваційного та інвестиційного спрямування.*

Здійснити побудову інноваційних кластерів та індустріальних парків мають намір такі регіони, як: Рівненський, Хмельницький, Івано-Франківський, Чернівецький. Також заходи, спрямовані на підтримку та розвиток діючих інноваційних кластерів, є в Закарпатському та Хмельницькому регіонах. При успішній побудові таких об'єктів інноваційно-інвестиційного комплексу регіони можуть отримати нові конкурентні переваги як на внутрішньому ринку країни, так і зовнішньому. Однак у практиці регіонів є і негативний досвід швидкого занепаду та застою діяльності таких об'єктів після їх відкриття;

- ✦ *поєднання інноваційно-інвестиційної діяльності з матеріальною сферою в регіоні.*

Згідно зі структурою Стратегії виокремлюється напрямок розвитку туристичної сфери регіону без наявності державної точки зору на розвиток матеріального виробництва в регіоні чи його обов'язковість при затвердженні в проектах. Тобто, скориставшись вільним вибором, регіони самі обирають свій пріоритетний вибір підтримки та розвитку матеріальних галузей. Так, в Івано-Франківському регіоні – це машинобудування, у Хмельницькому – переробка с/г продукції та легка промисловість, у Волинському та Рівненському – виробництво біогазу;

- ✦ *виокремлення території випереджаючого інноваційного розвитку та простору стартапів.*

Перший комплексний проект реалізовується на цей час у Рівненській області, а Хмельницька та Закарпатська області, відповідно, здійснюють підтримку стартапів. Це сприятливо впливає на розроблення інноваційних проектів, реалізацію бізнес-ідей різних груп населення та має на меті збільшити обсяг прикладних і матеріальних результатів симбіозу діяльності з науковими досягненнями. Такі «території» збільшують імовірність реалізації інноваційних розробок і доведення їх до стадії комерціалізації, а також є хорошим плацдармом для інвестиційних пошуків;

- ✦ *створення суб'єктів інноваційної та інвестиційної діяльності.*

Так, в Івано-Франківську з 2017 р. запущено проект «Фонд кредитних порук для суб'єктів малого та середнього підприємництва» (далі – МСП). Очікуваний результат від діяльності суб'єкта інвестиційної інфраструктури полягає в полегшенні доступу суб'єктів МСП до фінансів, покращенні бізнес-планування, збільшенні чисельності суб'єктів МСП, підвищенні конкурентоспроможності МСП [4];

- ✦ *публічність і доступність для громади.*

Розроблення, обговорення та прийняття рішень з ухвали до виконання здійснюються із залученням

економічно активного населення, науковців та всіх бажаючих в обласному центрі. Так, у Львові за допомогою попередньо проведеної рекламної кампанії та особистого запрошення залучаються експерти, викладачі, підприємці, інвестори для публічного обговорення запропонованих проектів Плану. Також визначається місячний термін для контраргументів для кожного з вибраних проектів. Це дає можливість популяризувати співпрацю між різними категоріями населення для спільної мети – розвитку регіону – та підвищує імідж органів публічної влади;

- ✦ *використання прямих і непрямих заходів впливу на інноваційно-інвестиційну діяльність регіону.*

Такий підхід є в Планах Рівненської та Івано-Франківської областей, що свідчить про загальні підходи до управління даною сферою економіки в регіонах. На нашу думку, це дає можливість регіону виявити ефективні заходи впливу різного походження та в подальшому модифікувати їх для вузьконаправленого чи широкого спектра отримання результатів, а також отримувати досвід для стратегічного і тактичного управління;

- ✦ *проекти – стимули зовнішньоекономічної співпраці.*

Переїмання необхідного досвіду в управлінні регіонами та підприємницькій діяльності з використанням зовнішньодержавних контактів стає сучасною необхідністю для підвищення конкурентоспроможності регіону. Такої ж думки дотримуються розробники проектів для Івано-Франківської, Рівненської, Волинської, Хмельницької областей, які підтримують напрям міжнародної співпраці та є регулярними учасниками міжнародних конференцій і форумів;

- ✦ *наявність регулярної звітності.*

У практиці декількох регіонів існує здійснення щорічного моніторингу та публічної звітності виконання проектів Плану, зокрема в Івано-Франківському, Волинському, Рівненському та Львівському регіонах. Уся відповідна інформація міститься на інтернет-сторінках обласних рад. Деякою мірою це зменшує можливість побудови корупційних способів перенаправлення регіональних коштів, а також збільшує суб'єктну відповідальність за реалізацію конкретних проектів.

Недоліки:

- ✦ *різний період формалізації та документності Плану.*

Термін від розроблення до впровадження Планів не є фіксованим державою, відповідно, займає від декількох місяців до понад року. Так, наприклад, обласна рада Закарпаття ухвалила рішення про затвердження Плану в листопаді 2018 р., а Вінницька облрада – в березні цього ж року. Це свідчить про неспроможність швидко розробити проекти для Плану реалізації. У результаті скорочується час їх виконання, що може негативно відобразитися на якості їх

реалізації. Також довгий термін розгляду органами публічної ради регіонів може свідчити про їх декларативне ставлення та формальність процесу, спрямованого на регіональний розвиток;

✦ *обмежена публічність участі громадськості.*

Джерелом проектів є органи управління регіоном, голови ОТГ, а також населення, яке має можливість давати пропозиції щодо розвитку своєї місцевості. Проте цей принцип дотримується не всіма регіонами. Такі регіони, як Хмельницький, Тернопільський та Івано-Франківський, обмежуються можливістю подачі пропозицій через електронний портал облради без належного привернення уваги громадськості, а Закарпатський регіон уникає і такого варіанта комунікації з населенням. Такі дії публічної влади можуть трактуватися як небажання ставити потреби регіону, спрямовані від населення, першочерговими за реалізації національних інтересів щодо розвитку регіону. Відповідно, виникають негативні елементи в суспільстві через недовіру в економічні перспективи для підвищення добробуту населення;

✦ *елементи профанації в проектах Плану.*

У деяких регіонах План «переповнений» проектами, які при врахуванні можливостей місцевих бюджетів, у кращому випадку, будуть «заморожені». Чисельний підхід у даному процесі управління регіональною економікою є сумнівним і недоречним. Наприклад, План для Львівської області, в цілому, містить 2013 проектів за 16 напрямками у п'яти ключових Програмах і з терміном реалізації три роки. Натомість практика зарубіжних країн свідчить про тягіння до мінімізації чисельності проектів, але зі скрупульозною деталізацією. Тобто, 20–30 проектів для багатонаселеного регіону можна реалізувати, і це дасть більший економічний ефект, ніж 100 нереалізованих [5].

Аналогічно в Плані заходів Програми для Чернівецької області в розділі «Розвиток підприємництва на інноваційній основі» передбачається реалізація 6 напрямків та 105 проектних ідей на загальну суму фінансування 6,6 млн грн;

✦ *невідповідність проектів їх фінансовим забезпеченням.*

Наприклад, це спостерігається у Проекті для Львівської області № 34 «Формування регіональної мережі трансферу знань та співпраці науки і бізнесу», цілями якого є:

- збільшення кількості осіб, які займають інноваційною діяльністю;
- зростання кількості інноваційних підприємств у регіоні;
- формування нових сегментів «економіки знань» у регіоні;
- створення регіонального центру інновацій як фокусної точки координації та підтримки інноваційної діяльності в регіоні;
- розвиток міжнародної співпраці у сфері науки, технологій та інновацій.

Пропонується залучити цільові групи у кількості 18 600 осіб (науковців, підприємців, студентів, громадських активістів, креативних мешканців регіону), і під це пропонується 500 тис. грн на рік, тобто по 26,88 грн на особу. Такий «інноваційний проект» регіонального значення може бути зупинений через неточні розрахунки потреб фінансування, а в подальшому виникнуть питання щодо звітності з дофінансування чи затримки в реалізації програми через пошук інвесторів;

✦ *відсутність деталізації проектів.*

Незважаючи на узгодженість структури Плану та вимог до опису проектів, деякі регіони уникають деталізації проектів щодо їх змісту, часу виконання, джерел фінансування чи визначення ефекту від їх реалізації. Серед таких регіонів нами виявлено Івано-Франківську та Закарпатську області, частково такі недоліки є в Планах Чернівецької та Тернопільської областей;

✦ *нерівноцінна заміна економічних категорій.*

Розуміння сутності економічних категорій і процесів економіки вимагає значних знань від експертів та управлінців регіонів. Через їх відсутність до Плану включено проекти, які не відповідають або цілям, або напрямкам Стратегії. У розділ, який безпосередньо має стосуватися інноваційно-інвестиційного напрямку регіонального розвитку, включені такі проекти:

- реконструкція автодороги, капітальний ремонт автодороги та завершення будівництва естакади на автодорозі для Чернівецької області. Враховуючи особливості та специфіку автобудування в Україні, такі проекти обмежені або виключені для інноваційного впровадження та інвестування. Тим паче, що поточні питання регіону мають бути включені в інші розділи Плану. Таких самих поглядів дотримуються й експерти Волинської області, які здійснили розробку проектів із розвитку транспортної інфраструктури та паспортизації транспортних доріг регіону;

- відновлення та розвиток аеропортів міст Івано-Франківська, Хмельницька та Чернівців. Це є необхідною умовою для розвитку будь-якого регіону, однак дані аеропорти знаходяться в приватній власності, і вплив на їх господарські рішення з боку управлінців регіону є мінімальним;

- підведення каналізацій до населених пунктів навколо озера Світязь та капітальний ремонт каналізаційної мережі міста Луцьк Волинської області також не є проектом інноваційно-інвестиційного спрямування регіонального масштабу;

- капітальний ремонт приміщення обласної ради та державної пожежно-рятувальної частини в Чернівецькій області;

✦ *відсутність інновацій у широкому розумінні.*

Такої економічної діяльності та, відповідно, її активізації уникає в Плані Тернопільська область. Тим самим, проектам не надається відповідного регіонального значення, підтримки та розвитку. Це свідчить про відсутність бачення сучасного управління органами управління регіоном і призводить до змен-

шення можливості підвищити конкурентоспроможність регіону через її інноваційну діяльність;

- псевдоінновації.

Існуючі суб'єкти господарської діяльності потребують інноваційних зрушень, однак подекуди здійснюється це необдуманно та неефективно. Так, у межах Плану для Хмельницької області у 2017 р. було реалізовано проєкт відмови від використання природного газу Ізяславським молочним заводом із подальшим переходом на використання дров. Такі дії та підтримка їх на регіональному рівні є неприпустимими і не мають позитивного економічного ефекту.

На основі аналізу Планів заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку на 2018–2020 роки (для Західної України) здійснено порівняння проєктної активізації інноваційно-інвестиційної діяльності (табл. 1).

Нами було виявлено проєкти, які повною мірою, напряму чи опосередковано, стосуються інноваційної та інвестиційної діяльності в регіоні, означено їх характер і напрямки активізації. Відповідно до дослідження проєктів регіонального розвитку на період 2018–2020 років і згідно з нашим дослідженням приналежності регіону України до відповідної групи

Таблиця 1

Аналіз Планів заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку західноукраїнських областей на період 2015–2020 рр.

Західно-українські регіони	2015–2017 рр.		2018–2020 рр.		Галузеве спрямування інноваційної діяльності		Активізація інноваційно-інвестиційної інфраструктури					Споживання результатів інноваційно-інвестиційної діяльності			Кількість проєктів
	Заплановано проєктів	Реалізовано проєктів, %	Заплановано проєктів	Сума запланованих коштів для реалізації всіх проєктів, млн грн	Симбіоз інновацій і матеріальних галузей	Симбіоз інновацій і нематеріальних галузей	Матеріально-технічні	Кадрові	Інституційні	Фінансові	Організаційні	Споживання органами публічної влади в регіоні	Споживання суб'єктами господарської діяльності	Споживання населенням регіону	
Волинський	58	32 55%	192	10085	2	1	–	1	1	–	4	1	–	–	10
Закарпатський	25	11 44%	50	1629	2	3	–	1	–	–	–	2	–	–	8
Івано-Франківський	79	40 51%	85	1259	3	2	1	2	1	2	5	1	1	2	20
Львівський	114	61 53%	355	60500	4	4	1	3	2	3	10	4	1	3	35
Рівненський	114	52 45%	59	9021	5	–	–	2	–	2	5	3	–	1	18
Тернопільський	62	41 66%	92	2790	4	1	–	2	2	2	7	3	–	–	21
Хмельницький	62	32 51%	35	3511	2	2	–	–	1	–	3	–	–	–	8
Чернівецький	241	77 32%	105	6804	2	–	–	3	–	1	3	1	–	–	10
РАЗОМ					22	12	2	12	7	10	27	15	2	6	130

Джерело: розраховано автором.

за рівнем інноваційно-інвестиційної діяльності (ІІД) можна зробити декілька основних висновків:

1) у всіх досліджених регіонах згідно з наявним планом стратегічного розвитку на 2018–2020 рр. не існує системи чи комплексних проектів активізації інноваційно-інвестиційної діяльності регіонів. Кожен регіон має проекти одиничного характеру, актуальні на сьогоднішній час або не вирішені попередніми Стратегіями регіонального розвитку. Тобто, присутній тактичний напрям управління регіональною інноваційно-інвестиційною діяльністю без стратегічного;

2) найбільш незадіяним напрямом регіональної активізації ІІД є матеріально-технічна підтримка розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності в регіоні та реалізація заходів з підвищення активності споживання її результатів суб'єктами господарювання регіону. Для першого основними перешкодами є як фінансова затратність, так і відсутність напрацьованого механізму надання матеріально-технічної підтримки відповідної діяльності в регіоні. Відповідно, в регіоні відсутнє бажання набувати відповідальності управлінських функцій. В інших випадках проявляється регіональне відмежування від свобод підприємницької діяльності, які надавали б можливі економічні дивіденди для регіону за мінімальних зусиль (таких як, наприклад, підвищена увага та додаткова реклама підприємцям, які є споживачами інноваційної продукції);

3) можна стверджувати, що у 2020 р., за умови повної реалізації проектів розвитку регіонів та отримання відповідної планованої ефективності, змін у рейтингу рівня інноваційно-інвестиційної діяльності для більшості регіонів не відбудеться.

Львівський регіон є лідером серед західноукраїнських регіонів за рівнем інноваційно-інвестиційної діяльності та має наміри реалізувати найбільшу кількість проектів із загальної кількості певних напрямків, що надає йому можливість зміцнити свої позиції конкурентних переваг в інноваційно-інвестиційній сфері регіону.

Івано-Франківський і Тернопільський регіони мають перспективи покращити свої попередні результати з рівня інноваційно-інвестиційної діяльності за умови повної реалізації відповідних заходів з покращення наявного стану регіональної економіки. Тенденція свідчить про збільшення цими регіонами планових заходів та проектів після ефективної реалізації запланованих у попередньому досліджуваному періоді.

Рівненський регіон прийняв курс на збільшення кількості проектів інноваційно-інвестиційного напрямку, що може значно покращити його рівень і відповідно «перевести» регіон в іншу групу регіонів України. Передусім, це зумовлює зростання кількості проектів ІІД порівняно з попереднім періодом, а також охоплення ширших меж проектних напрямків ІІД [7].

Волинський, Закарпатський, Хмельницький, Чернівецький регіони зберігають свою сталу тактику

щодо вибору кількості проектів ІІД для регіону, а значить, немає підстав стверджувати про можливе значне покращення їх рівня інноваційно-інвестиційної діяльності на звітний 2020 р. Для таких регіонів слід рекомендувати застосування «проривної» кількості проектів ІІД та їх широкую активізацію, а не збереження тенденцій попередніх років. Також слід відмовитися від політики вирішення поточних регіональних проблем і їх позиціонування як інноваційного шляху регіонального розвитку [8].

ВИСНОВКИ

Більшість регіонів Західної України (5 із 8) залишаються недостатньо інноваційно-інвестиційно активними та потребують змістовних стратегічних планів і заходів з активізації відповідної діяльності. Наведені в даному дослідженні пропозиції щодо розробки Планів регіонального розвитку на 2021–2023 роки спрямовані на розбудову нових конкурентних переваг регіонів задля підвищення рівня інноваційно-інвестиційної діяльності в них, покращення інвестиційного середовища та підвищення якості прийняття рішень органами публічної влади щодо вибору ефективних напрямів регіонального розвитку. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку: затв. Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29.07.2002 р. № 224. URL: http://www.ckoda.gov.ua/docs/2014/04092014_1.pdf
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку» від 16 листопада 2011 р. № 1186. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1186-2011-п>
3. Беленький П.Ю., Шевченко-Марсель В.І., Другов О.О. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможності регіону : монографія. Львів : ІРД НАН України, 2006. 129 с.
4. Стратегія регіонального розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року. URL: http://www.if.gov.ua/files/SP_IF_oblast_4.pdf
5. Управління інноваціями : доповідь консалтингової компанії «Делойд» 2018. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/financial-services/solutions/investment-management.html>
6. Стратегія регіонального розвитку Львівської області на період до 2020 року. URL: http://dfr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2016/05/146_dod_Strategiya_2020.pdf
7. Довідник програм бюджетної підтримки регіонів в Україні Європейським Союзом. URL: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/Programi-regionalnogo-rozvitku_do-postanovi-KMU_821.pdf
8. Гаврилюк О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України. *Фінанси України*. 2008. № 3. С. 79–93.

REFERENCES

- Bielienkyi, P. Yu., Shevchenko-Marsel, V. I., and Druhov, O. O. *Investytsiino-innovatsiine zabezpechennia konkurentospromozhnistiu rehionu* [Investment and Innovation Support for the Region's Competitiveness]. Lviv: IRD NAN Ukrainy, 2006.
- "Dovidnyk prohram biudzhetnoi pidtrymky rehioniv v Ukraini Yevropeiskym Soiuzom" [Directory of Budget Support Programs for Regions in Ukraine by the European Union]. http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/Programi-regionalnogo-rozvitku_do-postanovi-KMU_821.pdf
- Havryliuk, O. V. "Investytsiinyi imidzh ta investytsiina pryvablyvist Ukrainy" [Investment Image and Investment Attractiveness of Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, no. 3 (2008): 79-93.
- [Legal Act of Ukraine] (2002). http://www.ck-oda.gov.ua/docs/2014/04092014_1.pdf
- [Legal Act of Ukraine] (2011). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1186-2011-n>
- "Stratehiia rehionalnoho rozvytku Ivano-Frankivskoi oblasti na period do 2020 roku" [Strategy of Regional Development of Ivano-Frankivsk Region Till 2020]. http://www.if.gov.ua/files/SP_IF_oblast_4.pdf
- "Stratehiia rehionalnoho rozvytku Lvivskoi oblasti na period do 2020 roku" [Strategy of Regional Development of Lviv Region for the Period up to 2020]. http://dfrr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2016/05/146_dod_Strategiya_2020.pdf
- "Upravlinnia innovatsiinyi : dopovid konsal'tynhovoï kompanii «Deloid» 2018" [Innovation Management: Report of Deloid Consulting Company 2018]. <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/financial-services/solutions/investment-management.html>